

30.03.2020.

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
Vlada Federacije BiH, Premijer Fadil Novalić
Edita Đapo, Šef Kriznog Štaba FBiH za ekonomiju
Parlament FBiH, šefovi klubova poslanika svih stranaka
Dom Naroda FBiH, šefovi klubova

PREDMET: HITNE MJERE ZA SPAS OBRTA, MALIH BIZNISA I 262.000 RADNIH MJESTA

Poštovani,

Obraćamo vam se ispred **Facebook grupe Glas Malih Biznisa koja je za samo 3 dana okupila 23.000 vlasnika i uposlenika obrta i malih biznisa BiH**. U našoj **bazi podataka** (tabelarni pregled dostavljamo u prilogu) je **za samo 24 sata registrovano više od 2050 biznisa sa više od 13.000 zaposlenih**, a prema sprovedenoj anketi koja obuhvata 1722 firme, **75% uposlenih iz ove oblasti će završiti na birou** u narednih 15 dana, ako se ne reaguje HITNO i prema svima jednako .

Napominjemo da je u BiH registrovano 27.000 malih biznisa i 48.000 obrta sa blizu 350.000 uposlenih. **Od toga je ugroženo 262.000 radnih mjesta** što bi blokiralo BiH na svim nivoima u veoma kratkom periodu.

Kao što znate, **veliki broj obrtnika, mikro i malih firmi je pogođen mjerama** koje su Krizni Štabovi na svim nivoima donijeli zbog pandemije COVID-19 virusa. Većini je u potpunosti zabranjen rad, a firme kojim je odobreno poslovanje (prehrana, apoteke, pekare...) trpe pad prodaje od -30% do -50% zbog zabrane kretanja za djecu i starije od 65 godina, kao i zbog posebnih mjera rada (distanca, posebne mjere čišćenja i zaštite, samo jedan kupac u radnji zajedno sa prodajnom osobom i sl.).

Pravednost i simetričnost koja podrazumijeva iste mjere za sve biznise, koji su prije krize redovno izmirivale sve obaveze prema državi, smanjit će i procedure odobravanja, a očuvat će ekosistem i omogućiti brz oporavak privrede nakon smirivanja epidemiološke krize.

Veoma smo zabrinuti sporim rješavanjem problema s kojim se biznisi suočavaju, **kao i asimetričnim rješenjima koja bi obuhvatala smo određene dijelove privrede** i kojima bi se uslovljavalo zadržavanje radnika na radnim mjestima obzirom da Vlada kasni s mjerama 3 sedmice. **Nisu pogođeni samo turizam, ugostiteljstvo i hotelijerstvo, nego sve industrije podjednako;** drvna, prerađivačka, tekstilna, uslužna, stomatološke ordinacije, vrtići, škole stranih jezika i plesa, marketing i oglašavanje, mediji, pekarstvo i farmacija (iako im nije zabranjen rad) zbog umanjenih prometa s punim troškovima rada uz rizik od

zaraze COVID-19, poljoprivreda, kultura, umjetnost, organizacija događaja, fotografi, catering, organizatori vjenčanja, jednom rječu **SVI koji imaju registrovane djelatnosti.**

Da bi ojačali finansijsku strukturu firmi, zadržali likvidnost, potakli plaćanje u privredi i omogućili privrednicima isplatu plata i zadržavanja radnika na radnim mjestima te samim tim smanjili veliki gubitak radnih mjesta zahtijevamo da se **promjene zakoni ili donese odluka sa zakonskom snagom kojom će se svi privredni subjekti i obrti koji imaju uredno izmirene poreze i doprinose do marta 2020. godine:**

- 1. Osloboditi plaćanja poreza i doprinosa na plate na način da Vlada FBiH zajedno sa Kantonima preuzme** plaćanja doprinosa, poreza na dohodak i ZZO za sve uposlene bez izuzetaka u periodu mart-maj 2020. godine + 90 dana od dana prestanka proglašenja stanja prirodne nesreće odnosno vanrednog stanja. Ovim se izbjegava isplata novca firmama, sredstva se za sve uposlene u FBiH uplaćuje na za to predviđene račune, a štite se radna mjesta u potpunosti.
- 2. Osloboditi sve obrtnike uplate paušala** na isplatu plata u periodu zabrane rada i posebnih uvjeta poslovanja (najmanje za period 01.03.2020. godine do 31.05.2020. godine uz mogućnost produženja za još tri mjeseca)
- 3. Osloboditi sve firme, bez izuzetaka plaćanja poreza na dobit za 2019 godinu** obzirom da se očekuje pad privrednih aktivnosti i gubitak u poslovanju tokom 2020, pa će dobit iz 2019 trebati i za pokrivanje gubitka iznad visine uplaćenog kapitala.
- 4. Osloboditi sve firme bez izuzetaka plaćanja akontacije poreza na dobit za 2020** obzirom da će privreda imati pad poslovanja i poslovanje s gubitkom zbog pada privrednih aktivnosti i potrošnje. Naplata akontacije poreza na dobit u ovim uvjetima poslovanja tokom 2020 je klasična iznuda i štetno djelovanje države na poslovanje privrednih društava.
- 5. Osloboditi sve firme bez izuzetaka plaćanja svih komunalnih taksi i parafiskalnih nameta;** takse na šume, vode, turizam, istaknute firme, bilo šta što ne doprinosi opstanku i očuvanju kompanija u BiH
- 6. Izglasati obavezan moratorij na rate kredita** tokom vanrednog stanja/prirodne nesreće + dodatnih 90 dana od dana prekida stanja prirodne nesreće/vanrednog stanja za sva fizička i pravna lica, osim onih koji izričito zatraže da nastave sa plaćanjem rata kredita (trenutno rješenje podrazumijeva da banka može odlučiti kome će odobriti moratorij).
- 7. Izdavanje Naredbe pravnim subjektima iz Javnog sektora da izvrše plaćanja prema firmama** sa kojima imaju potpisane ugovore i to na način da u cjelosti odmah plate već realizovane isporuke bez birokratskih odugovlačenja, da poslove koji nisu do kraja završeni po privremenoj situaciji plate u skladu sa stepenom realizacije ugovora.
- 8. Subvencionirati minimalno 50% neto plata obrtima biznisima i svim drugim branšama** kojima je zabranjen rad u periodu vanrednog stanja/prirodne nesreće, a u skladu sa **platnim listama iz februara 2020. godine,**

9. Osigurati minimalne prihode svim fizičkim licima koji su prihode ostvarivali po osnovu ugovora o djelu u BiH ili inostranstvu, a koji su sve prihode prijavljivali i plaćali zakonom propisane poreze do 29.02.2020. godine.

10. Osigurati nesmetan rad FIA ili osloboditi sve špeditere i auto prevoznike avansnog plaćanja federalne takse (FIA se zatvara od 1.4. , a špediterima i prevoznicima apeluju da se federalna taxa koju špediteri nekoliko puta dnevno koriste uplati avansno u većem iznosu)

11. ODMAH odblokirati sredstva namijenjena za gradnju skloništa i prebaciti u poseban fond za pomoć privredi.

12. ODMAH preusmjeriti 100 miliona maraka koje na računima imaju federalni i kantonalni zavod za projekat novih zapošljavanje za pomoć privredi i očuvanju novih radnih mjesta.

Nadamo se da ćete shvatiti ozbiljnost situacije u kojoj se BiH nalazi te značaj očuvanja bh. privrede i radnih mjesta koja su teškom mukom stvarana decenijama.

Listu obrta i malih biznisa koje podržavaju ovu akciju možete pronaći u prilogu.

ANNEX1: PRIMJER OBAVIJESTI BANAKA ZA MORATORIJ NA ISPLATU KREDITA

*U skladu sa Odlukom Agencije za bankarstvo i u želji da i u ovim vanrednim okolnostima **pomogne svojim klijentima**, Banka xy omogućava **fizičkim licima, registrovanim poljoprivrednim gazdinstvima, preduzetnicima i privrednim društvima** zastoje u otplati svih kreditnih obaveza prema Banci u trajanju od 90 dana, odnosno sve do prestanka vanrednog stanja (moratorijum).*

To podrazumijeva da će doći do zastoja u otplati Vaših dospjelih kreditnih obaveza prema Banci kao i onih koje dopijevaju u toku trajanja moratorijuma, po osnovu bilo kog od postojećih kreditnih proizvoda koji nije u celosti dospio, bez potrebe da podnosite bilo kakav zahtjev. Moratorijum počinje da se primjenjuje od 31.3.2020., osim ukoliko se Banci prije tog datuma obratite sa zahtjevom za njegovu raniju primjenu. Po isteku moratorijuma nastavljate da otplaćujete Vaše obaveze, a preostali period otplate kreditnog proizvoda se produžava za tri meseca.

Dodatno, Banka će automatski produžiti za šest meseci dozvoljeno prekoračenje po Vašem platnom računu ukoliko ono ističe u periodu trajanja moratorijuma.

Objavljivanjem na internet stranici Banke smatraće se da Vam je ova ponuda dostavljena.

*Ukoliko želite da se na Vaše kreditne obaveze, sve ili pojedine, **NE PRIMJENI** ovaj zastoje u otplati, neophodno je da u roku od 10 dana, a **najkasnije do 30.3.2020.** podnesete Zahtjev.*

Takođe, želimo da Vas obavijestimo da Banka u periodu zastoja u otplati neće obračunavati i naplaćivati

zateznu kamatu, a da će redovna kamata koja će biti obračunata za vrijeme trajanja moratorijuma biti pripisana preostalom dugu, koji će se prema novom planu otplate otplaćivati do roka dospeljeća odloženog za 3 meseca. Radi lakšeg razumevanja, u nastavku možete pogledati reprezentativni primjer za gotovinski i za stambeni kredit na koje je primenjena ova Odluka.